

Bollebygds kommun – mål och budget 2016-2018
S, MP, V

Förord

Härmed presenterar det rödgröna styret i Bollebygds kommun sin andra budget.

Det parlamentariska läget i kommunen ställer stora krav på samsyn i de stora politiska frågorna. Detta är vi naturligtvis medvetna om och kommer agera utifrån.

Vi har lagt ner arbete på att förbättra kommunens styrmodell med vision-övergripande mål- nämndmål och nyckeltal. Utan att på något sätt vara perfekt har det dock blivit bättre.

Budgeten 2016-2018 fokuserar tydligt på kommunens hittills största utvecklingsprojekt, det nya stationsläget/ny stadsdel - Kråktorps/Kulla. Där lägger vi mycket av kommunens resurser de närmaste åren. Vi är på väg att visa Trafikverket och Sverigeförhandlingen att Bollebygd är ett bra läge för en framtida station på Götalandsbanan för den regionala tågtrafiken. Men det återstår mycket innan stationen slutgiltigt beslutas. Det är också en stor utmaning att göra detta utan att vi äventyrar kvaliteten i våra verksamheter och kommunens framtida ekonomi. Kommunens investeringar och lånebörda kräver noggrann uppsikt de närmaste åren.

Vi har stort tryck på sökanden till våra kommunala tomter. Vi har dessutom många spekulanter till vår industrimark. Vi har förhållandevis låg arbetslöshet. Vår skola och omsorg står sig bra vid nationella jämförelser men det innebär inte att vi vill sluta att förbättra och utveckla. Därför har vi också beslutat att bygga den nya F-6 skolan i Bollebygd som innebär en stor förbättring för skolans verksamhet. Vi ger dessutom skolan och omsorgen ett betydligt lägre effektiviseringskrav än övriga verksamheter. Vi kommer också använda de statliga satsningarna som beslutats i den rödgröna regeringens vårproposition. De innefattar Lågstadielyftet som handlar om 2 miljarder 2016 och stöd till utökad bemanning i omsorgen med också 2 miljarder 2016. Räknar man proportionerlig innebär det ca 4 miljoner till Bollebygd som kommer förbättra skolan och omsorgen.

Det finns också andra områden där vi vill bli bättre.

Vi kan nämna kollektivtrafiken, där arbetar vi ständigt med att påverka Regionen och Västtrafik. Både för förbättringar i stråket Borås Göteborg men även för landsbygdstrafiken. Vi vill bl.a. vara pilotkommun för utveckling av landsbygdstrafiken. Vi kommer också fortsätta finansiera merutnyttjandet av skolbussarna Töllsjö-Storskogen.

Tillgången till motions och friluftsanläggningar är begränsat. Vi har diskussioner med våra idrottsföreningar om en idrottsvision för att utveckla Rinnaområdet i Bollebygds centralort till ett nav. Detta arbete är långsiktigt eftersom det kommer behövas förhållandevis stora investeringar.

Sjukfrånvaron bland vår personal har ökat och vi ligger nu högst bland kommunerna i Sjuhärad. Detta är vi inte nöjda med utan lägger förslag i budgeten på att snabbt utreda hur vi förbättrar oss. Vi vet inte vad detta kommer kosta men vi har lagt extrapengar i Kommunstyrelsens ofördelade budget för detta.

Här kommer en sammanställning av de viktigaste politiska prioriteringarna i budget 2016-2018.

- Ökning av ekonomiska resultatkravet från 2% till 4%
- Resurser till utvecklad invånardialog
- Förbättringar i förskolan (Förskolelyftet) del av 2 miljarder
- Förbättrad bemanning omsorgen, del av 2 miljarder
- Arbetskläder förskolan 200 tkr
- Framtagande av paket med åtgärder för att minska sjukfrånvaron
- Resurser till utveckling av Kråktorps/Kulla området, 1 miljon för planering och 50 miljoner i exploateringar
- Avsättning till framtida rivningen av gamla F-6 skolan 2 miljoner
- Resurser till bredbandsutbyggnad
- Framtagning av övergripande miljömål

Dessutom pågår ett flertal olika utvecklingsarbeten redan. Både sådana som vi övertagit från den tidigare styrande majoriteten samt sådana vi har startat upp under 2015.

Här är ett axplock:

- Invånardemokratiplattform med dialogmöten i de olika orterna
- Plan för långsiktigt hållbar utveckling

- Utredning lämpliga gruppstorlekar skola/förskola
- Bostadsförsörjningsplan
- Bredbandstrategi
- Förbättringar företagsklimat
- Samverkan med AF och FK för minskning av arbetslösheten
- Ungdomsdemokratiprojektet
- Förbättrad intern uppföljning
- Planering stationsläge ny stadsdel Kråktorps/Kulla
- 23 detaljplaner och exploateringar
- Byggnad av F-6 skolan
- Ombyggnation återvinningscentralen Råssa
- Arbete med ny översiktsplan
- Intern IT-strategi
- Förslag boende ensamkommande flyktingbarn
- Gång- och cykelvägsplan

Bollebygds kommun har nu varit en självständig kommun i tjugo år. Under dessa år har kommunen utvecklats till att framstå som en av de mest attraktiva boendekommunerna i Västra Götaland och vi kan vara stolta över att vi generellt får mycket goda omdömen om den verksamhet och de tjänster kommunen erbjuder. En starkt bidragande orsak till detta är den politiska uppslutning som finns kring de långsiktiga målen och visionen om Bollebygds framtid, men vi vill också betona betydelsen av det samarbete vi har med våra grannkommuner, inte minst med Mark och Härryda inom ramen för det s.k. BoHäM-samarbetet och den betydelse det har för vårt gemensamma utvecklingsområde.

Bollebygd den 24 maj 2015

Socialdemokraterna – Miljöpartiet - Vänsterpartiet

1 Styrmodell och mål

1.1 Styrmodell

Kommunens styrmodell beskriver ansvarsfördelning och roller avseende fastställande och uppföljning av mål, gemensamma begrepp, principer för mål, tidplan etc. Styrmodellen bidrar till att skapa helhetsperspektiv, samordning mellan nämnder samt ökad transparens i kommunens budget- och uppföljningsprocess.

1.2 Övergripande mål, nämndsmål och nyckeltal

Kommunfullmäktige utövar styrning genom att besluta om kommunens vision, övergripande mål, övergripande strategier, strategiskt inriktningsdokument, nämndsmål, mål för god ekonomisk hushållning, nyckeltal, driftbudgetramar samt investeringsbudget för styrelse och nämnder. Beslut om nämndsmål och nyckeltal gäller i ett år och utgör en del av kommunfullmäktiges budgetbeslut. För att begränsa antalet nämndsmål kompletteras nämndsmålen med ett antal nyckeltal.

Nedan redovisas av kommunfullmäktige angivna nämndsmål 2016 kopplat till kommunens övergripande mål.

1.2.1 Ökat arbetsdeltagande

Kommunstyrelsen

- Kommunen ska senast 2018 vara bland de 50 kommuner som rankas högst i Svenskt näringslivs ranking av lokalt företagsklimat. I ranking 2016 ska kommunens placering i Svenskt näringsliv vara plats 100 eller bättre.

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Medarbetare ska ha relevant utbildning och behörighet.
- Personer inom nämndens verksamhetsområden ska ges möjlighet till att prova meningsfull sysselsättning i arbetslivet.

Samhällsbyggnadsnämnden

- Andelen hushåll och företag med möjlighet till bredband med minst 100 Mbit/s ska uppgå till minst 40 procent vid utgången av 2016 (2013, 11 procent).
- Möjligheterna för pendling till och från Bollebygd ska utvecklas.

1.2.2 Trygga och goda uppväxtvillkor

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Alla elever är behöriga till gymnasieskolan.
- Med fokus på barnets hälsa, lärande och trygghet ska samverkan mellan olika verksamheter utvecklas och förbättras.

1.2.3 Äldrande med livskvalitet

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Samtliga brukare ska ha en aktuell och undertecknad genomförandeplan.
- Antalet fallskador ska minska.

1.2.4 Hållbar livsmiljö

Kommunstyrelsen

- Kommunen ska vara en av de kommuner som Sverigeförhandlingen slutförhandlar med 2016 avseende järnvägsstation.
- Kommunen ska ta fram strategiska översiktliga miljömål. Detta ska göras av en politisk arbetsgrupp.

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Andel verksamheter med utvecklade former för inflytande och delaktighet ska öka.

Samhällsbyggnadsnämnden

- Energiförbrukningen i kommunens samlade fastighetsbestånd ska minska med 5 procentenheter per år.

1.2.4 Nyckeltal

Tabell 1: Nämndernas nyckeltal 2016

Nämnd	Nyckeltal	Aktuellt värde	Datum för värde	Grön	Gul	Röd
	Förutsättningar					
KS	Befolkningsutveckling	1,1%	2014	>1%	0,7-1%	<0,7%
KS	Arbetslöshet 16-64 år	1,5%	141231	<3%	3-4%	>4%
KS	Arbetslöshet 18-24 år	4,7%	141231	<4%	4-5%	>5%
KS	Nöjd-Region-Index	64	2013	>60	57-60	<57
KS	Nöjd-Medborgar-Index	57	2013	>53	50-53	<50
KS	Nöjd-Inflytande-Index	42	2013	>40	37-40	<37
KS	Medarbetarenkät "Bollebygds kommun är en bra arbetsgivare"	89%	2013	>80%	65-79%	<64%
KS	Trygg och säker kommun (ranking)	10	2014	<25	25-100	>100
	Kvalitet och resultat					
KS	Antal anmälda fall av skadegörelse per 1000 invånare	5,3	2013	<5	5-10	>10
KS	Ungas delaktighet och inflytande	48 %	2014	>50%	40-50%	<40%
KS	Resandeutveckling linje 101	-1,5%	2014	>1%	0-1%	>0%
BON	Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-14 år	22,7	2013	>21,5	15,6-21,4	<15,5
BON	Resultat på nationella prov årskurs 3 Läsa: faktatext	87,2	2014	>91,8	85-91,8	<85
BON	Resultat på nationella prov årskurs 3 Läsa: berättande text	93	2014	>94,4	90-94,4	<90
BON	Meritvärde i åk 9 hemkommun, genomsnitt	216	2014	>210	200-210	<200
BON	Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, andel %	85%	2014	>84%	83	<82
BON	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, andel %	94%	2014	>92%	89-91%	<88%
BON	Invånare 18-64 år som någon gång	9,3%	2013	<8,6%	8,7-9,6%	>9,7%

	under året varit arbetslösa, andel %					
SBN	Bemötande och tillgänglighet	92	2013	>85	75-85	<75
	Utläckage vattenledningsnäten					
	- Olsfors	27,5%				
	- Tölsjö	18%				
SBN	- Bollebygd	27%	2014	<20	20-30	>30

1.2.5 Mål för god ekonomisk hushållning

Kommunallagen stadgar att varje kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges för verksamheten. Utöver detta ska finansiella mål anges. I regeringens proposition 2004/05:100 ges följande tolkning av begreppet "god ekonomisk hushållning":

"Varje generation bör bära kostnaden för den service som generationen själv beslutat om och själv konsumerar:"

Genom att formulera tydliga mål har de förtroendevalda möjlighet att staka ut den politiska färdriktningen. För att kunna följa upp om verksamheten är effektiv eller ej krävs att det formuleras mål som är tydliga och mätbara. De mål som anges för verksamheten står i relation till de ekonomiska resurser som ställs till förfogande. Kommunfullmäktige beslutar i budget om övergripande mål för respektive styrelse och nämnds verksamhet vilka är i av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen följs upp i delårsrapporter och årsredovisning.

En god finansiell ställning är viktigt för en kommun eftersom det ger en rimlig handlingsfrihet. Planperiodens resultat kombinerat med en hög investeringsnivå medför att Bollebygds finansiella ställning försvagas. I det längre perspektivet är dock målsättningen fortsatt att stärka kommunens finansiella ställning.

- Det ekonomiska resultatet ska över tid motsvara 4 procent av kommunens intäkter för skatter och generella statsbidrag.
- Över tid ska minst 40 procent av kommunens investeringar finansieras med egna medel.
- Sjukfrånvaron ska minska (gäller samtliga nämnder).

1.3 Utredningsuppdrag

- Utredda förutsättningar för bildande av kommunalt bolag för fastighetsförvaltning i kommunen.
- Utredda förutsättningarna för hur kommunen skulle kunna bli en Fairtrade-kommun.
- Revidera upphandlingspolicyn avseende krav på kollektivavtal och miljökrav.
- Med anledning av ökad sjukfrånvaro lämnas ett utredningsuppdrag för att se på möjliga åtgärder för att minska sjukfrånvaron.

2 Ekonomi

2.1 Intäkter under planperioden 2016-2018

2.1.2 Skatter och statsbidrag 2016-2018

En avgörande faktor för intäkternas storlek är antalet invånare i kommunen. Antalet invånare beräknas i detta dokument uppgå till 8 730 den 1:e november 2015, vilket motsvarar en ökning med 97 invånare jämfört med 1:e november 2014. Prognostiserade intäkter har tagits fram med hjälp av Sveriges kommuner och landstings (SKL) beräkningsmodell för skatter och statsbidrag. Som grund för budget används SKL:s intäktsprognos från 2015-04-29. Den skattesats som ligger till grund för beräkningen är 21:59.

Tabell 2: Skatter och generella statsbidrag 2016-2018 (tkr)

År	2016	2017	2018
Invånare, 1 nov föregående år	8 730	8 830	8 930
Utveckling förvärvsinkomster %	5,4 %	4,3 %	4,2%
Skattekraft, egen kr/inv	216 439	223 189	229 959
Förvärvsinkomster	1 889 509	1 970 760	2 053 529
Skattesats	21,59	21,59	21,59
Skatteintäkt, tkr	407 945	425 487	443 357
Inkomstutjämning	48 006	50 419	53 473
Regleringsbidrag kr/ inv	-238	-437	-702
Regleringsbidrag, tkr	-2 075	-3 856	-6 269
Strukturbidrag kr/ inv	104	104	104
Strukturbidrag, tkr	908	918	929
Kostnadsutjämning kr/inv	-28	-28	-28
Kostnadsutjämning, tkr	-244	-247	-250
LSS-utjämning kr/inv	-1 163	-1 163	-1 163
LSS-utjämning tkr	-10 153	-10 269	-10 386
Kalkyl Kommunal fastighetsavgift	15 427	15 427	15 427
Summa skatter och statsbidrag, tkr	459 814	477 879	496 281

De olika delarna i det kommunala utjämningssystemet består av nedanstående delar. Syftet med utjämningssystemet är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner i landet att kunna tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden.

Inkomstutjämning utjämnar skillnader i skatteinkomster mellan kommuner och mellan landsting. Från 2005 är det staten som genom ett bidrag betalar huvuddelen av inkomstutjämningen. Samtidigt avskaffades det generella statsbidrag som tidigare utgick till kommuner och landsting. Systemet utgår från det genomsnittliga skatteunderlaget per invånare i landet (medelskattkraften). Underlaget för kommuners inkomstutjämning beräknas som skatteutjämningsunderlaget minus kommunens eget skatteunderlag. Kommuner för vilka skatteutjämningsunderlaget är större än det egna skatteunderlaget får ett bidrag och vice versa.

Regleringsbidrag: statens finansiering av inkomstutjämningen styrs av utvecklingen av det kommunala skatteunderlaget. Eftersom staten inte vet på förhand vad kostnaden för inkomstutjämningen blir ingår i utjämningsystemet en regleringspost i form av regleringsbidrag/regleringsavgift. Denna post används för den ekonomiska regleringen av den kommunala finansieringsprincipen samt för att reglera effekterna av andra åtgärder som påverkar det kommunala skatteunderlaget. Om summan av samtliga bidrag minus de inbetalda avgifterna blir lägre än det belopp som staten beslutat tillföra får kommuner eller landsting ett regleringsbidrag på kvarvarande belopp och vice versa.

Strukturbidrag innehåller olika stöd av främst regionalpolitisk karaktär. Dessa stöd utgick i det tidigare utjämningsystemet inom ramen för kostnadsutjämningen. Strukturbidrag utgår utan angiven tidsbegränsning till de kommuner och landsting som tidigare fick tillägg i några av de delmodeller som inte längre ingår i systemet för kostnadsutjämning (t ex näringslivs- och sysselsättningsfrämjande åtgärder eller svagt befolkningsunderlag) eller som skulle fått stora intäktsminskningar genom införandet av nya utjämningsystemet.

Kostnadsutjämningen syftar till att utjämna strukturella behovs- och kostnadsskillnader mellan enskilda kommuner respektive landsting. Utjämningen ska ske för skillnader i behov av kommunal service och för förutsättningarna att producera denna service, det vill säga sådana skillnader

som inte kommuner och landsting inte själva kan råda över. Utjämningen ska däremot inte ske för kostnadsskillnader som beror på skillnader i vald servicenivå, kvalitet, avgiftssänkning och effektivitet.

2.2 Driftbudgetramar 2016

Följande avsnitt ger en beskrivning av Bollebygds kommuns driftbudgetramar 2016. Budgetmodellen avser att skapa transparens, tydlighet samt omfatta ett befolkningssamband. Modellen redovisar beräknade nettokostnader ställda mot prognostiserade intäkter i form av skatter och generella statsbidrag. För att åstadkomma tydlighet kring uppdrag som budgetramen medför innehåller ett antal verksamheters budgeterade prestationer. En prestation i budgetmodellen är elever, barn och brukare inom verksamheter på helårsbasis. Det innebär att det beräknas ett medelvärde över året för att få fram årets prestation. I nuvarande budgetmodell används följande prestationer:

- Barn i förskoleverksamhet
- Barn i fritidshemsverksamhet
- Elever i förskoleklass och grundskola
- Elever i gymnasieverksamhet
- Brukare inom särskilt boende
- Brukare inom hemtjänst

Om budgeterade prestationskrav inte uppfylls ska detta resultera i budgetöverskott. Överskott kan efter beslut i kommunfullmäktige omfördelas till kommuncentral ofördelad budget eller annan styrelse/nämnd inom kommunen.

Aktuell budget

Budgetmodellen har sin start i den aktuella budgetramen som är beslutad för respektive nämnd föregående år i kommunfullmäktige i juni (alternativt november).

Ändrat ansvar

Här hanteras poster som påverkar nämndernas ekonomiska förutsättningar. Detta kan utgöras av ny lagstiftning, krav på nya verksamheter eller nya regler för taxeintäkter eller statsbidrag. Det kan också handla om att verksamhet eller kostnader flyttas mellan olika nämnder. I budget 2016 förs 128 tkr tillbaka från kommunstyrelsen med anledning av anläggningsbidrag som var beviljade för 2015.

Effekt fattade beslut

Här redovisas konsekvensen av beslut som är fattade efter det att föregående års budgetram beslutades i kommunfullmäktige i juni (alternativt november). Ett exempel är om det sker någon justering av budgetramen med anledning av förändrade prestationer i samband med årsbokslut. I samband med årsbokslut 2014 justerades bildnings- och omsorgsnämndens budgetram med -365 tkr med anledning av ökade prestationer. I budget 2016 justeras budgetramen för ökade politikerarvoden med -300 tkr som är en effekt av tidigare fattat beslut om politikerarvoden för mandatperioden. Samhällsbyggnadsnämndens budgetram justeras med -150 tkr för ökade politikerarvoden. Kommunstyrelsen -3 400 tkr med anledning av ökade kostnader för avskrivningar till följd av investeringar samt -50 tkr för ökade politikerarvoden.

Befolkningsförändringar

I denna del av budgetmodellen återspeglas befolkningsförändringar. Som grund för förändringar används aktuell befolkningsprognos. Befolkningen delas in i olika åldrar och i olika brukargrupper och förändringar av antalet prestationer redovisas. De verksamheter som påverkas av befolkningsförändringar i denna budgetmodell är förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, gymnasiet, särskilt boende och hemtjänst.

Inom verksamheterna förskola, förskoleklass, fritidshem samt äldreomsorg används en servicegrad. Servicegraden beskriver hur stor andel av kommunens invånare i ett åldersintervall som använder sig av verksamheten. Förändringen i befolkningen multipliceras med en servicegrad för att få fram

en förändring av budgetramen. Det är av stor vikt att förvaltningar meddelar inför budgetarbetet om det förväntas några förändringar i servicegraden.

För att beräkna ramförändringens storlek används en modifierad enhetskostnad för respektive verksamhet. I materialet används kommunens enhetskostnader enligt SCB:s räkenskapsammandrag föregående år som indexeras till aktuellt budgetårs nivå. Enhetskostnaderna korrigeras avseende så kallade overheadkostnader och i vissa fall även lokalkostnader. Tanken är att en ökning eller minskning av verksamhetens volym inte automatiskt för med sig ökade eller minskade kostnader för administration, ledning och lokaler. Detta medför att eventuella förändringar i lokalbehov till följd av volymförändringar inte beaktas i denna budgetmodell. I nedanstående tabell framgår vilka prestationer som är till grund för bildnings- och omsorgsnämndens budgetram 2016.

Tabell 4: Aktuella prestationer i budgetramar 2016

Prestationer	2015	Förändring	2016
Förskola	528	-8	520
Fritidshem	445	3	448
Förskoleklass	119	5	124
Grundskola inkl särskola	991	40	1 031
Gymnasieskola inkl gymnasiesär	288	-10	278
Hemtjänst	123	1	124
Särskilt boende	78	-1	77

Indexering

Indexering innebär att förväntade kostnads- och intäktsökningar hanteras genom att nämndernas ramar indexerar. Det finns möjlighet till differentierade index beroende på olika förutsättningar för olika intäkts- och kostnadsslag. Det är därför av stor vikt att förvaltningar meddelar inför budgetarbetet om det förväntas skilda indexeringar jämfört med den generella indexeringen som är motsvarande 2 procent för varor och tjänster. Det sker inte någon indexering av lönekostnader i denna del i modellen (se nedan lönerörelse 2016).

Politiska prioriteringar

Här förs konsekvenser av politiska prioriteringar in i budgetmodellen. Det kan till exempel handla om kvalitetsförstärkning inom verksamheter. I budget 2016 tillförs medel enligt följande politiska prioriteringar:

- Samordnare bredband **-120 tkr** (samhällsbyggnadsnämnden).
Genomförande av bredbandsstrategi är prioriterat och insatser med hjälp av konsult krävs för att denna strategi ska kunna genomföras.
- Arbetskläder förskolepersonal **-200 tkr** (bildnings- och omsorgsnämnden).
- Invånardialog **-200 tkr** (kommunstyrelsen). Under hösten 2015 ska principer för invånardialogen fastställas av kommunfullmäktige. Medel tillförs för att implementera dessa principer.
- Planeringsarbete stationsläget/ny stadsdel **1 000 tkr** (samhällsbyggnadsnämnden). Resurser behöver tillföras för att kunna genomföra arbeten som måste ske i planeringsarbetet med det nya stationsläget och den nya stadsdelen.

Det har kommit in flera ansökningar från föreningar och de bidrag som beviljas uppgår till **251 tkr** och är enligt följande.

- Anläggningsstöd för Bollebygds IF 60 tkr. Avser justering och reparation av dagvattenbrunnar och ledningar vid Björnskogsvallen.
- Ny-, om- eller tillbyggnad för Bollebygds Hembygds- och fornminnesförening 46, 4 tkr. Avser tilläggsisolering och ny fasad på den gamla byggnaden.
- Ny-, om- eller tillbyggnad för Bollebygds scoutkår 50 tkr. Avser reparation av taket på rotundan.
- Kostnadskrävande redskap för Hestrafors IF 30 tkr. Avser stöd för inköp av ny gräsklippare till klubben.
- Kostnadskrävande redskap för Bollebygds scoutkår 4,5 tkr. Avser inköp av en eller flera kanoter till föreningen.
- Kostnadskrävande redskap för Bollekollen SK 30 tkr. Avser snökanon/snötillverkning.
- Kostnadskrävande redskap för Bollebygds vattenskidklubb 30 tkr. Avser Stöd för inköp av ny båt till klubben.

Det är en ansökan från Bollekollen SK avseende snökanoner som inte beviljas. Motiveringen till avslaget är att föreningen beviljats bidrag för 2015 samt för kostnadskrävande redskap 2016.

Förändringsuppdrag

Detta innebär att verksamheterna kan utsättas för rationaliseringstryck. Förändringskravet kan vara ett generellt förändringskrav och därmed påverka verksamheterna i lika omfattning. Det kan också vara differentierat och därmed påverka verksamheter i olika grad.

Tabell 5: Förändringsuppdrag per nämnd 2016

	KS	BON	SBN
Förändrade tjänster ny organisation		-927	-203
Generellt förändringsuppdrag	-775	-2 658	-538
Totalt	-775	-3 585	-738

I ovanstående tabell framgår att det finns dels ett förändringsuppdrag med anledning av förändrade tjänster i den omorganisation som genomförts och dels ett generellt förändringsuppdrag på respektive nämnd.

Ofördelad budget

Här reserveras medel som främst är avsedda för att kompensera förändringar i prestationer. Syftet med denna ofördelade budget är att möta upp mot förändringar i befolkningen som påverkar behovet av kommunal service. Rutinen för att erhålla medel ur denna ofördelade budget är att framställa ska till kommunstyrelsen i god tid före bokslut så att beslut hinner tas innan bokslut behandlas i respektive nämnd. För år 2016 finns medel avsatta för ofördelad budget med 4 000 tkr. Medel reserveras från den ofördelade budgeten med anledning av utredningsuppdrag avseende sjukfrånvaro.

Lönerörelse

Här reserveras medel kommuncentralt för den kommande lönerörelsen. Det innebär ökade möjligheter för kommungemensamma omfördelningar och ett effektivare sätt att säkra att index för löner inte används för annan verksamhet än vad som avsetts. Utgångspunkten är att kommunstyrelsens arbetsutskott fördelar utrymmet och även bedömer vilken nivå av det avsatta utrymme som behövs användas innevarande budgetår för att åstadkomma önskvärda satsningar. I budget 2016 uppgår indexeringen för löner till 3 procent totalt för kommunen. Denna indexering innebär ett utrymme varierande lönenivåer beroende på prioriteringar av olika yrkesgrupper.

Räntenetto

Här budgeteras kostnader för räntenetto som uppstår med anledning av bland annat lånefinansiering.

Resultatmål

Här redovisas vilket resultatmål som kommunen har för budgetåret samt vad det innebär för resultat i tkr. I budget 2016-2018 budgeteras ett resultatmål på 4,4 procent och det uppgår till 20 414 tkr. På så vis kan en större andel av årets investeringar finansieras med egna medel.

Tabell 6: Driftbudgetramar enligt budgetmodell 2016 (tkr)

Budgetram	Aktuell budg 15	Ändrat ansvar	Eff fattade beslut	Befolkn förändr	S:a exkl index	Index	S:a inkl index	Pol priori.	S:a exkl faktor	Förändr uppdrag	S:a inkl faktor
Bildnings- och omsorgsn	-324 994		-665	-1 193	-326 852	-2 021	-328 873	-451	-329 324	3 585	-325 739
Samhällsbyggnadsn	-28 041		-150		-28 191	-300	-28 491	-1 120	-29 611	738	-28 873
Kommunstyrelsen	-49 686	128	-3 450		-53 008	-272	-53 280	-200	-53 480	775	-52 705
Jävsnämnd	-356				-356		-356		-356		-356
Kommunfullmäktige	-1 170				-1 170	-7	-1 177		-1 177		-1 177
Revisionen	-790				-790	-19	-809		-809		-809
Valnämnd	-46				-46	-1	-47		-47		-47
Överförmyndare	-674				-674	-16	-690		-690		-690
Finansförvaltning	2 288				2 288		2 288		2 288		2 288
Summa	-403 469	128	-4 265	-1 193	-408 799	-2 636	-411 435	-1 177	-413 206	5 098	-408 108

Ofördelad budget -15	-3 000
Ofördelad budget -16	-4 000
Lönerörelse 2015	-7 292
Lönerörelse 2016	-7 500
Bollebygdskolans	-2 000
Personalbefrämjande åtg	-1 000
Räntenetto	-6 500
Resultat	-20 414
Summa	-459 814
Skatter & Statsbidrag 150429	459 814

2.3 Driftbudgetramar 2016-2018

Tabell 7: Driftbudgetramar 2016-2018 (tkr)

Nämnd	2016	2017	2018
Kommunfullmäktige	-1 177	-1 184	-1 191
Revisionen	-809	-828	-848
Valnämnd	-47	-48	-49
Överförmyndare	-690	-706	-723
Kommunstyrelse	-52 705	-54 782	-56 865
Bildnings- och omsorgsnämnd	-325 739	-332 322	-342 694
Samhällsbyggnadsnämnd	-28 873	-29 179	-29 491
Jävsnämnd	-356	-356	-356
Summa nämnder	-410 396	-419 405	-432 217
Ofördelad budget	-7 000	-11 000	-14 000
Lönerörelse	-14 792	-22 492	-30 492
Personalbefrämjande åtgärder	-1 000	-1 000	-1 000
Politiska prioriteringar	0	-2 000	-4 000
Avsättning Bollebygdskolan	-2 000	-2 000	-2 000
Finansförvaltning	2 288	2 288	2 288
Räntenetto	-6 500	-6 800	-7 500
Summa centralt	-29 004	-43 004	-56 704
Summa verksamhetens nettokostnader	-439 400	-462 409	-488 921
Skatter & Statsbidrag	459 814	477 879	496 281
Budgeterat resultat	20 414	15 470	7 360

2.4 Resultaträkning 2016-2018

Tabell 8: Resultaträkning 2016-2018

Belopp i tkr	Budget 2016	Prognos 2017	Prognos 2018
Verksamhetens intäkter	79 880	81 477	83 107
Verksamhetens kostnader	-489 045	-511 551	-537 193
Avskrivningar	-21 735	-23 535	-25 335
Jämförelsestörande poster	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-430 900	-453 609	-479 421
Skatteintäkter	423 372	440 914	458 784
Generella statsbidrag och utjämning	36 442	36 965	37 497
Överföring av medel mellan budgetår	-2 000	-2 000	-2 000
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	-6 500	-6 800	-7 500
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	20 414	15 470	7 360
Extraordinära poster	0	0	0
Årets resultat	20 414	15 470	7 360

2.5 Balans- och finansieringsbudget 2016-2018

Tabell 9: Balansbudget 2016-2018 (tkr)

Belopp i mkr	Budget	Prognos	Prognos
TILLGÅNGAR	2016	2017	2018
Anläggningstillgångar	391 958	414 143	430 653
Omsättningstillgångar	177 238	204 773	248 023
SUMMA TILLGÅNGAR	569 195	618 916	678 676
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital vid årets början	187 521	207 935	223 406
Ändrad redovisningsprincip	0	0	0
Årets resultat	20 414	15 470	7 360
Summa eget kapital	207 935	223 406	230 766
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	29 305	31 555	33 955
Summa avsättningar	29 305	31 555	33 955
Skulder			
Långfristiga skulder	255 000	287 000	337 000
Kortfristiga skulder	76 955	76 955	76 955
Summa skulder	331 955	363 955	413 955
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	569 195	618 916	678 676

Tabell 10: Finansieringsbudget 2016-2018 (tkr)

	Budget 2016	Prognos 2017	Prognos 2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	20 414	15 470	7 360
Justering för av - och nedskrivningar	21 735	23 535	25 335
Justering för gjorda avsättningar	2 100	2 250	2 400
Justering för ej likviditetspåverkande poster	0	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	44 249	41 255	35 095
Förändring av rörelsekapital			
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	0	0	0
Ökning/minskning förråd och lager	-56 200	-32 200	-50 000
Ökning/minskning kortfristiga skulder	0	0	0
Förändring av rörelsekapital	-56 200	-32 200	-50 000
Kassaflöden från den löpande verksamheten	-11 951	9 055	-14 905
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i materiella tillgångar	-33 100	-40 720	-39 345
Försäljning av materiella tillgångar	0	0	0
Investering i finansiella tillgångar	-5 000	-5 000	-2 500
Försäljning av finansiella tillgångar	0	0	0
Kassaflöden från investeringsverksamheten	-38 100	-45 720	-41 845
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Förändring långfristiga skulder	48 000	32 000	50 000
Ökning av långfristiga fordringar	0	0	0
Kassaflöden från finansieringsverksamheten	48 000	32 000	50 000
Årets kassaflöde	-2 051	-4 665	-6 750
Likvida medel vid årets början	39 868	37 817	33 153
Likvida medel vid årets slut	37 817	33 153	26 403

2.6 Investeringsbudget 2016, plan 2017-2018

Kommunen är sedan ett par år tillbaka i en period av stora investeringar. Dessa har bland annat utgjorts av om- och tillbyggnad av kök/matsal, nya förskolor samt LSS-boende. Det största projektet inom planperioden är Bollebygdskolan. Investeringarnas sammanlagda storlek medför att kommunens finansiella ställning försvagas.

Investeringsbudgeten inklusive exploateringar uppgår under de kommande tre åren (2016-2018) till 251 565 tkr. Eftersom kommunens investeringsutrymme under perioden, det vill säga den andel av investeringar som kan genomföras

med egna medel, enligt budget uppgår till 113 800 tkr kommer ca 130 000 tkr att behöva finansieras genom lån under perioden. Den ingående totala låneskulden för 2016 är 207 000 tkr under förutsättning att nya lån motsvarande 50 000 tkr tas under 2015.

Tabell 3 Utveckling av låneskuld 2016-2018 (tkr)

	Ingående låneskuld	2016	2017	2018
Upptagande av nya lån		48 000	32 000	50 000
Total låneskuld tkr	207 000	255 000	287 000	337 000

Investeringar och exploateringar för kommande år är budgeterat och planerat enligt nedanstående tabell.

Tabell 11: Investeringsram 2016-2018 (tkr)

Investeringsram tkr	2016	2017	2018
Exploatering	56 200	32 200	50 000
Kommunstyrelsen	2 600	2 600	2 600
Bildnings- och omsorgsnämnden	1 300	1 300	1 300
Samhällsbyggnadsnämnden, skattefinansierad vht	22 900	25 920	22 945
Samhällsbyggnadsnämnden, avgiftsfinansierad vht	6 300	10 900	12 500
Summa tkr	89 300	72 920	89 345

Av bilaga 1 framgår hur investeringsramen för respektive år fördelas på investeringsobjekt för perioden 2016-2018.

Bilaga 1

Investeringsbudget (inklusive exploateringar) 2016 samt plan för 2017-2018

Objekt	2016	2017	2018
<u>Park, fritid</u>			
Lekplats Skattegården	350	2 000	
<u>Gata</u>			
Kommunala gång & cykelvägar	550	720	245
Gång- och cykelväg Brandshed (delfinansiering)		2 500	
<u>Fastighet</u>			
Bollebygdskolan åk f-6	19 000	19 000	20 000
Söråns förskola, uppvärmning	1 500		
Råssa uppvärmning, skärmtak	300		
<u>Kommunkansli</u>			
IT	2 000	2 000	2 000
Årligt anslag reinvesteringar	600	600	600
<u>Bildnings- och omsorgsnämnden</u>			
Årligt anslag reinvesteringar	1 300	1 300	1 300
<u>Samhällsbyggnadsnämnden</u>			
Fiber			1 500
Årligt anslag reinvesteringar	1 200	1 200	1 200
Delsumma skattefinansierad verksamhet	26 800	29 820	26 845
<u>Renhållning</u>			
Åtgärder på Råssa ÅVC/sopkärl	1 200	1 400	
<u>VA</u>			
Reservvattenförsörjning Bollebygd		1 000	7 500
Ny vattentäkt och verk Töllsjö	600	4 000	1 000
Övervakningssystem VA-verken	500	500	
Reinvesteringar VA-nät	4 000	4 000	4 000
Delsumma intäktsfinansierad verksamhet	6 300	10 900	12 500
<u>Exploateringar</u>			
Exploatering Tyftet intäkt	-2 000	-8 000	
Exploatering Grönkullen/Getabrohult kostnad	7 000		
Exploatering Grönkullen/Getabrohult intäkt		-7 000	
Exploatering Bergadalen etapp 1 intäkt	-5 000	-7 000	
Exploatering Bergadalen etapp 2 kostnad	4 000	2 000	
Exploatering Bergadalen etapp 2 intäkt		-2 000	
Exploatering Kråktorps/Kulla kostnad	1 000	4 000	
Exploatering Kråktorps/Kulla intäkt		-1 000	
Strategiska exploateringar ny stadsdel	50 000	50 000	50 000
Järnvägsutredning	700	700	
Årligt anslag plankostnader exklusive lön	500	500	
Summa exploateringar	56 200	32 200	50 000
Totalsumma	89 300	72 920	89 345